

N:o 222.

Af herr **A. V. Ljungman**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till fiske m. m.

Hur glädjande det än må vara, att ett »förslag till lag om rätt till fiske» sent omsider blifvit framlagdt till Riksdagens pröfning, så minskas dock tillfredsställelsen deröfver i väsentlig mån deraf, att förslaget fullständigt åsidosatt all hänsyn till fiskets vård och i en ny lagbestämmelse om sedvanerätts gällande framför den skrifna lagen till och med söker införa en ny tingens ordning å fiskerättens område, hvarigenom de ur fiskevårdshänsyn betänkligaste förhållanden skulle grundläggas. I hela den bildade världen har nemligen den uppfattningen allmänt gjort sig gällande, att det så kallade »fria eller vilda» fisket är ur fiskevårdshänsyn förkastligt, hvad sötvattnen vidkommer, hvarför det äfven nästan allestädes för dylika vatten förbudits, och det till och med i så stora sådana som Donau och Rhen; ja äfven för sötvattnen liknande fjordar i saltsjön samt med hänsyn till fisket å landgrunden inomskärs i fjordar med mer utpreglad hafskaraktär är förhållandet i fiskevårdshänsyn detsamma, ty i de förra medför likheten med sötvattnen samma skyddsbehof och i de senare utgöra landgrunden såsom bekant fiskynglets vanligaste tillhållsplats.

Uti dels Högsta Domstolens yttrande öfver särskilde komiterades »förslag till lag om rätt till fiske», dels ock de till nämnda komiterades utlåtande fogade reservationerna finnas flera anmärkningar mot olika delar af lagförslaget, af hvilka anmärkningar de, som röra §§ 2, 3 och 12 samt framför allt de, som riktats mot det nya andra stycket i sistnämnda Bih. till Riksd. Prot. 1896. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 46 Häft. (N:o 222.)

paragraf, synas böra föranleda ändringar uti förslaget. Med aflägsnandet af sistberörda bestämmelse, hvilken, såsom redan antyds, ur fiskevårdshänsyn är i högsta grad förkastlig och skulle, om den blefve lag, tillfoga fisket mer *skada*, än hela den öfriga delen af förslaget kan efter antagandet gagna detsamma, är emellertid förknippadt behovet af att en annan ny bestämmelse inskjutes till förmån för det enligt sedvanerätt tillåtna »fria eller vilda» fisket vid öppen hafsstrand eller utom skären, på sätt ungefärligen Malmöhus läns landsting föreslagit i dess yttrande öfver 1883 års förslag till ny fiskeristadga (Underdåniga utlåtanden i anledning af särskilda komiterades den 3 mars 1883 afgifna betänkande med förslag till ny fiskeristadga m. m. Stockholm 1885, sid. 110, 115, 125—126).

Ehuruväl kanske önskligast vore, att lagförslagets § 3 andra stycket erhöille följande lydelse:

»I det ymniga fisket af stor sill vid rikets vestra kust ega, utan hinder af någons på § 12 grundade enskilda rätt, en hvar svensk undersåte att å djup deltaga med rörlig redskap äfven vid annans strand.

I de delar af skärgårdarne vid rikets vestra kust, der för ymnig fångst af från hafvet ingående dreffisk de inom häradet boende af ålder fått fiska å djup med stora vadar vid annans strand, skall sådan rättighet dem fortfarande tillkomma; och anses i fråga om dylikt fiske fjord, vik eller sund, som ligger mellan två eller flera härad, såsom för dessa gemensamt fiskevatten»,

och att lagförslagets § 4 gäfves följande vidgade innehåll:

»Der de inom häradet eller tingslaget boende hittills fått oklandradt idka fiske med krok eller ref, sättgarn eller mjårdar å djup inomskärs och uti hafsbandet såsom en från äldre tider af dem nyttjad rättighet, vare de fortfarande i samma omfattning som tillföre vid sådan rätt bibehållne; och anses i fråga om dylikt fiske fjord, vik eller sund, som ligger mellan två eller flera härad eller tingslag, såsom för dessa gemensamt fiskevatten»;

så torde dock, för undvikande af för stora rubbningar i den nu gällande lagstiftningen, vara rådligast, att de två första styckena af nämnda § 3 gifvas den lydelse, som nedan föreslås, och att berörda § 4 får förblifva oförändrad.

Bestämmelserna om en viss företrädesrätt för strandegarne vid notfiske enligt lagförslagets § 3 första och andra styckena böra, såsom ur bruk komma och allt annat än tidsenliga, kunna rent af upphävas och ersättas genom dels ett förtydligande af nämnda andra stycke, hvarigenom strandegarerätten i afseende på landgrundet blefve skyddad och fiskets vård främjades, dels ock ett nytt stycke om det fortfarande utgåendet af ersättning eller så kallad landlott i de fall, der sådan af ålder varit bruklig.

Uti den så kallade hafsfiskekomiténs betänkande med »förslag till ordningsstadga för hafsfisket vid kusten af Göteborgs och Bohus län» finnes uti förslagets § 17 följande bestämmelse:

»I sund må ej fiskeredskap användas så, att fiskens gång afstänges. Vadstäng för sillfiske må dock sättas tvärt öfver sund, der ej farled är, men finnes ej i närheten annan led för fiskens gång mot land, skall sådant vadstäng omedelbarligen tömmas»;

men då densamma tydligen innebär en inskränkning uti de i § 14 andra stycket af den föreslagna lagen om rätt till fiske gifna föreskrifterna, så synes bestämmelsen i fråga rättast böra öfverflyttas till och få såsom ett tillägg inflyta uti nämnda stycke af lagförslagets § 14.

I bohuslänska skärgården är brukligt, att man med stora så kallade stängvadar afspärrar större hafsvikar eller mindre fjordar af stundom flera kilometers längd från fri förbindelse med hafvet och sedan idkar sillfiske med vad eller sättgarn inuti det sålunda afspärrade området, till hvilket fiske den, som gjort afspärrningen, anses ega uteslutande rätt och med hänsyn till hvilket §§ 18 och 19 i den föreslagna lagen om rätt till fiske samt 24 kap. § 14 strafflagen böra underkastas någon ändring, dervid sistnämnda lagrums första sats bör gifvas en lydelse, som mer öfverensstämmer med den, hvilken användts i motsvarande del af § 29 i gällande fiskeristadga. (Jemför vidare härom hafsfiskekomiténs betänkande, sid. 121—124.)

På grund af hvad sålunda i största korthet anförts och med hänvisning till ofvan åberopade handlingar får jag härmed hemställa,

dels att Riksdagen ville för sin del antaga Kongl. Maj:ts förslag till lag om rätt till fiske med de ändringar, som här nedan angifvas:

§ 1.

I öppna hafvet — — — — lemnar särskildt tillstånd.

§ 2.

Saltsjöfisket inomskärs — — — — omkring fiskevattnet.

Vid öppna hafsstranden samt utom skären omfattar, der ej annorledes — — — — för annan fiskande.

§ 3.

I Norrbottens, Vesterbottens, Vesternorrlands och Gefleborgs län må å ställen, der sådant af ålder varit vanligt, strömmingsfiske med rörlig redskap idkas af hvarje svensk undersåte äfven vid annans strand, dock med not endast då stranden består af skogsmark eller sten och ej af åker eller äng.

§ 4.

I de delar af skärgårdarne vid rikets vestra kust, der för ymnig fångst af hafs fisk, som går till stränderna i stora stimmar, de fiskande af ålder oklandradt fått följa fisken efter dess dref och fiska å djup äfven vid annans strand, skall sådan rättighet fortfarande dem tillkomma.

§ 5.

Der vid öppna hafsstranden och utom skären de fiskande hittills fått oklandradt idka fiske eller agntägt med rörlig redskap äfven i annans fiskevatten såsom en från äldre tider af dem nyttjad rättighet, vare de vid sådan rätt bibehållne, så vida det utan hinder för utöfvande af enskild fiskerätt vid stranden ske kan.

§ 6.

Der fiske, efter ty i 3, 4 och 5 §§ sägs, idkas vid annans strand — — — — skada och intrång.

Har strandegare med kostnad — — — — vare han vid fiske, som i 3, 4 och 5 §§ afses, berättigad att uppbära — — — — han det underhåller.

Der vid fiske, hvarom i 3, 4 och 5 §§ skils, de fiskande för fiskets utöfvande erlagt afgift eller så kallad landlott till strandegarne, vare desse vid sådan rätt bibehållne.

§ 7.

Fiske med krok eller ref — — — — rätt att idka.

§ 8.

Uti insjöar och rinnande — — — — dess egor hörer.

§ 9.

I de öppna delarne — — — — fiske i öppna hafvet.

§ 10.

Ström- och insjöfiske — — — — försiggått, fritt fiske.

§ 11.

Kronans enskilda fisken — — — — rättsinnehafvare förbehållna.

§ 12.

I de fiskevatten — — — — skada och intrång. Allmänningsfiske må — — — — beslut derom fattas.

§ 13.

Oskift fiskevatten må alle — — — — uppföras och nyttjas.

I oskift fiskevatten — — — — som ej är delägare.

§ 14.

Varder jord åt någon — — — — som till jorden hör.

§ 15.

Är genom urminnes häfd — — — — någons enskilda rätt till fiske, vare det gällande, om ock strandegarerätten derigenom inskränkes. Sådan inskränkning må dock ej göras större, än tillgodonjutandet af den särskilda rättigheten oundgängligen kräfver.

§ 16.

Om lapparnes rätt — — — — särskildt är stadgadt.

§ 17.

Fast eller rörlig — — — — utsätts i kungsådra.

I elf, ström, å eller sund — — — — är särskildt stadgadt. Vid ymnigt sillfiske må ock vadstäng sättas tvärt öfver sund, der ej farled är; men finnes ej i närheten annan led för fiskens dref, skall sådant vadstäng omedelbarligen tömmas och upptagas.

§ 18.

Der elf, ström eller å — — — — som i 17 § omförmäles.

§ 19.

Eger någon särskild — — — — hvarom i 17 eller 18 § stadgas, njute den rättighet till godo.

§ 20.

Finnes uppenbart, att led eller ådra, hvarom i 17 eller 18 § förmåles, blifvit — — — — den tredskandes bekostnad.

§ 21.

Fiskar någon utan lof — — — — förverkadt till fiskerättens innehafvare eller, då fångsten skett i allmänt kronofiske, till åklagaren.

§ 22.

Anträffas å bar gerning någon, som olofligen fiskar i annans eller eget fiskevatten, må den, som fiskerätten eger eller innehafver, eller hans folk — — — — eger fisket nyttja.

§ 23.

Fordrar någon i fall, hvarom i 6 eller 12 § sägs, ersättning — — — — om valet förordna.

Part, som ej nöjes med — — — — öfverexekutor annorlunda förordnar.

Vill den, som ersättning — — — — det honom öppet.

§ 24.

Fiskeriidkare vare berättigade — — — — anvisa nödigt område.

Å kronomark, invid — — — — som pröfvas skälig;

dels ock att Riksdagen ville för sin del antaga Kongl. Maj:ts förslag till lag angående ändrad lydelse af 24 kap. 14 § strafflagen med följande ändring:

Den, som olofligen fiskar i fiskevatten, der han ej eger rätt till det idkade fisket, eller sätter ut fast fiskeredskap — — — — högst etthundra riksdaler.

Stockholm den 26 februari 1896.

Axel Vilh. Ljungman.